Zbornik sudske prakse

MIŠLJENJE NEZAVISNE ODVJETNICE
TAMARE ĆAPETA
od 21. ožujka 2024. [1]

Predmet C-494/22 P

Europska komisija
protiv

Češke Republike

„Žalba – Vlastita sredstva Europske unije – Carine – Obveze država članica – Plaćanje Europskoj komisiji iznosâ koji odgovaraju nenaplaćenim vlastitim sredstvima – Istraga o izbjegavanju plaćanja antidampinških pristojbi na uvoz džepnih upaljača iz Laosa – Izvješće Europskog ureda za borbu protiv prijevara (OLAF) o misiji – Tužba koja se temelji na stjecanju bez osnove – Članci 268. i 340. UFEU-a”

I. Uvod

1. Treća sreća, kako kažu.

2. Ovaj predmet treći je pokušaj Češke Republike da pred sudove Europske unije iznese spor s Europskom komisijom oko toga treba li uplatiti određenu svotu u korist Unijinih vlastitih proračunskih sredstva. Uslijedio je nakon što je ta država članica pokušala podnijeti, prvo, tužbu za poništenje na temelju članka 263. UFEU-a (kako bi osporila Komisijin dopis kojim se zahtijeva plaćanje) [2] i, drugo, tužbu zbog propusta na temelju članka 265. UFEU-a (jer Komisija protiv nje nije podnijela tužbu zbog povrede obveze) [3].

3. Naime, u svojoj povijesnoj presudi u predmetu Češka Republika/Komisija [4] Sud je smatrao da, ako se država članica ne slaže s Komisijom u pogledu svojih obveza u području Unijinih vlastitih sredstava, tužba za poništenje nije moguća niti Komisija može imati obvezu pokrenuti postupak zbog povrede obveze. Međutim, država članica može zahtijevati naknadu štete zbog Unijina stjecanja bez osnove i u tu svrhu podnijeti tužbu Općem sudu.

[1] Izvorni jezik: engleski

[2] Vidjeti rješenje od 28. lipnja 2018., Češka Republika/Komisija (T-147/15, neobjavljeno, EU:T:2018:395), u kojem je Opći sud tu tužbu proglasio nedopuštenom; ono je potvrđeno u žalbenom postupku presudom od 9. srpnja 2020., Češka Republika/Komisija (C-575/18 P, EU:C:2020:530).

[3] Vidjeti rješenje od 30. rujna 2020., Češka Republika/Komisija (T-13/19, neobjavljeno, EU:T:2020:455), kojim je Češka Republika povukla tu tužbu.

[4] Vidjeti presudu od 9. srpnja 2020. (C-575/18 P, EU:C:2020:530, t. 52. do 84.).

4. Stoga, u praksi, država članica mora odobriti uknjiženje spornog iznosa Unijinih vlastitih sredstava na Komisijin račun kako bi izbjegla plaćanje zateznih kamata u slučaju da izgubi spor. Nakon toga, kad zatraži povrat tog iznosa podnošenjem tužbe na temelju Unijina stjecanja bez osnove, država članica može dokazati da je Komisija pogriješila.

5. Upravo je to učinila Češka Republika. Sada kada je riješena postupovna prepreka, meritorno pitanje upućeno Sudu u ovom žalbenom postupku jest je li proračunska pravila EU-a pravilno razumjela ta država članica ili ih je pravilno razumjela Komisija.

6. Presudom Općeg suda od 11. svibnja 2022., Češka Republika/Komisija (T-151/20, EU:T:2022:281; u daljnjem tekstu: pobijana presuda) Opći sud djelomično je prihvatio tužbu Češke Republike zbog stjecanja bez osnove. Opći sud je u biti smatrao da je Češka Republika mogla biti oslobođena svoje obveze isplate određenih iznosa vlastitih sredstava za koja se pokazalo da ih nije moguće naplatiti i da je imala pravo čekati izvješće o misiji koje je podnio Europski ured za borbu protiv prijevara (u daljnjem tekstu: OLAF)[5] prije poduzimanja mjera potrebnih za unos tih iznosa u odgovarajuće račune.

7. U okviru žalbe Komisija ističe da je Češka Republika na temelju prava Unije bila dužna platiti sve sporne iznose i da nije došlo do Unijina stjecanja bez osnove.

8. U ovom se predmetu tako javljaju važna načelna i praktična pitanja u vezi s obvezama država članica na temelju prava o Unijinim vlastitim sredstvima. U biti, ključna su dva pitanja. Prvim se zahtijeva tumačenje relevantnog prava Unije kako bi se utvrdilo sprječava li činjenica da je država članica nepravodobno knjižila iznose da je se oslobodi njezinih obveza prema kojima mora staviti na raspolaganje vlastita sredstva. Drugo se pitanje odnosi na to je li Češka Republika u posebnim okolnostima ovog slučaja nepravodobno utvrdila i uknjižila Unijina prava jer je čekala OLAF-ovo izvješće o misiji.

II. Kontekst

A. Sustav Unijinih vlastitih sredstava i relevantno Unijino pravo

9. Europska unija oslanja se na uravnotežen proračun koji se uglavnom financira vlastitim sredstvima. Unijina vlastita sredstva uglavnom su prihodi koji automatski ulaze u proračun EU-a, a da nisu potrebne nikakve naknadne odluke tijela država članica[6].

[5] OLAF je služba ili odjel u Komisiji. Osnovan je 1999. radi jačanja borbe protiv prijevara i drugih nezakonitih aktivnosti koje štete financijskim interesima Europske unije. Vidjeti osobito članke 1. i 2. i uvodne izjave 1. do 4. Odluke Komisije 1999/352/EZ od 28. travnja 1999. o osnivanju Europskog ureda za borbu protiv prijevara (OLAF) (SL 1999., L 136, str. 20.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 1., svezak 9., str. 3.).

[6] Europska komisija, *European Union Public Finance*, 4. izd., Ured za službene publikacije Europskih zajednica, Luxembourg, 2008., str. 135.

10. Postoji nekoliko vrsta Unijinih vlastitih sredstava, uključujući tradicionalna vlastita sredstva (u daljnjem tekstu: TVS), koja uglavnom čine carine na proizvode uvezene iz trećih zemalja [7]. TVS je izravni izvor prihoda za Europsku uniju, koji ne ovisi o doprinosima država članica [8]. Zakonodavac Unije u potpunosti ga je definirao [9], a uloga država članica u njihovu prikupljanju i prijenosu isključivo je instrumentalna [10].

11. Međutim, budući da Europska unija nema vlastita tijela ubiranja nameta, države članice su te koje moraju naplatiti carine i uplatiti ih (u terminima zakonodavstva EU-a „učiniti ih dostupnima") u Unijin proračun na način da ih polože na račun u Komisijino ime (pri čemu imaju pravo zadržati određeni postotak za troškove ubiranja).

12. Dakle, ukratko, TVS je novac Europske unije, ali se ona mora osloniti na države članice kako bi ga dobila.

13. Slijedom toga, sustav Unijinih vlastitih sredstava uređen je posebnim okvirom prava Europske unije [11], koji je u srži ovog predmeta. U tom sustavu države članice nemaju diskrecijsko pravo i moraju staviti na raspolaganje vlastita sredstva u skladu s pravilima (uključujući rokove) Unijina zakonodavstva o vlastitim sredstvima [12].

14. U ovom su slučaju relevantne Odluke 2000/597 [13] i 2007/436 [14] te Uredba 1150/2000 [15].

15. Uredbom 1150/2000 utvrđuju se odredbe za stavljanje vlastitih sredstava na raspolaganje Komisiji. To se odvija u tri koraka. Prvo, država članica mora *utvrditi Unijina prava*, što je uređeno člankom 2. te uredbe. Drugo, ta država članica mora *knjižiti ta prava* na račune u skladu

7 Ostale kategorije Unijinih vlastitih sredstava temelje se na porezu na dodanu vrijednost (PDV), bruto nacionalnom dohotku (BND) i nerecikliranom plastičnom ambalažnom otpadu (uvedeno 2021.).

8 TVS je u 2022. činio oko 16 % prihoda od vlastitih sredstava u vrijednosti od 23.5 milijardi eura. Vidjeti Komunikaciju Komisije Europskom parlamentu, Vijeću i Revizorskom sudu, Konsolidirana godišnja računovodstvena dokumentacija Europske unije za financijsku godinu 2022., COM (2023) 391 *final*, 28. lipnja 2023., t. 5.1., str. 25. i t. 3.6.1., str. 149.

9 Od Odluke Vijeća 70/243/EZUČ, EEZ, Euratom od 21. travnja 1970. o zamjeni financijskih doprinosa država članica vlastitim sredstvima Zajednica (SL, posebno izdanje na engleskom jeziku, 1970. (I), str. 224.)

10 Vidjeti mišljenje nezavisnog odvjetnika L. A. Geelhoeda u predmetu Komisija/Danska (C-392/02, EU:C:2005:142, t. 11.). Vidjeti također mišljenje nezavisnog odvjetnika D. Ruiz-Jaraba Colomera u predmetu Komisija/Finska (C-284/05, C-294/05, C-372/05, C-387/05, C-409/05, C-461/05 i C-239/06, EU:C:2009:67, t. 72., bilješka 39.), u kojem se naglašava da se carine „svrstavaju pod opisni naziv ‚tradicionalna' ili ‚prirodna' vlastita sredstva jer se obračunavaju isključivo kao posljedica Unijinih politika, a ne volje država članica".

11 Vijeće je tijekom godina donijelo odluke o uspostavi sustava vlastitih sredstava koje, na temelju sadašnjeg članka 311. trećeg stavka UFEU-a, moraju odobriti države članice u skladu sa svojim ustavnim odredbama. Te se odluke provode uredbama koje Vijeće donosi uz suglasnost Europskog parlamenta na temelju članka 311. četvrtog stavka UFEU-a ili nakon savjetovanja s Parlamentom i Europskim revizorskim sudom na temelju članka 322. stavka 2. UFEU-a.

12 U presudama od 9. srpnja 2020., Češka Republika/Komisija (C-575/18 P, EU:C:2020:530, t. 62.) i od 8. ožujka 2022., Komisija/Ujedinjena Kraljevina (Borba protiv prijevara umanjenjem vrijednosti) (C-213/19, EU:C:2022:167, t. 345.), Sud je naglasio da je upravljanje sustavom vlastitih sredstava Unije povjereno državama članicama i da se obveze prikupljanja, utvrđivanja i stavljanja na raspolaganje vlastitih sredstava njima izravno nameću na temelju propisa Unije o vlastitim sredstvima.

13 Odluka Vijeća 2000/597/EZ, Euratom od 29. rujna 2000. o sustavu vlastitih sredstava Europskih zajednica (SL 2000., L 253, str. 42.)

14 Odluka Vijeća 2007/436/EZ, Euratom od 7. lipnja 2007. o sustavu vlastitih sredstava Europskih zajednica (SL 2007., L 163, str. 17.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 1., svezak 15., str. 141.)

15 Uredba Vijeća (EZ, Euratom) br. 1150/2000 od 22. svibnja 2000. o provedbi Odluke [2007/436] o sustavu vlastitih sredstava Zajednica (SL 2000., L 130, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 1., svezak 1., str. 12.), kako je izmijenjena Uredbom Vijeća (EZ, Euratom) br. 2028/2004 od 16. studenoga 2004. (SL 2004., L 352, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 1., svezak 4., str. 37.) i Uredbom Vijeća (EZ, Euratom) br. 105/2009 od 26. siječnja 2009. (SL 2009., L 36, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 1., svezak 9., str. 39.) Uredba 1150/2000 zatim je stavljena izvan snage Uredbom Vijeća (EU, Euratom) br. 609/2014 od 26. svibnja 2014. o metodama i postupku za stavljanje na raspolaganje tradicionalnih vlastitih sredstava i vlastitih sredstava koja se temelje na PDV-u i BND-u te o mjerama za zadovoljavanje potreba za gotovinom (SL 2014., L 168, str. 39.), kako je zadnje izmijenjena Uredbom Vijeća (EU, Euratom) 2022/615 od 5. travnja 2022. radi povećanja predvidljivosti za države članice i razjašnjenja postupaka za rješavanje sporova pri stavljanju na raspolaganje tradicionalnih vlastitih sredstava i vlastitih sredstava koja se temelje na PDV-u i BND-u (SL 2022., L 115, str. 51.).

s njezinim člankom 6. Treće, na temelju članaka 9. i 10. te uredbe, država članica mora *Komisiji staviti na raspolaganje utvrđeni iznos* odobravanjem uknjiženja iznosa koji odgovara tim pravima na Komisijin račun.

16. Što se tiče utvrđivanja prava, u članku 2. stavku 1. Uredbe 1150/2000 upućuje se na Unijino carinsko zakonodavstvo. U njemu se propisuje da se pravo Europske unije na TVS mora utvrditi „čim su ispunjeni uvjeti predviđeni carinskim propisima o knjiženju prava na odgovarajuće račune i o obavješćivanju dužnika.”[16]. U skladu s člankom 2. stavkom 2. te uredbe, datum utvrđivanja je „datum knjiženja u računovodstvene knjige koje su predviđene carinskim propisima.”.

17. U pogledu knjiženja prava, člankom 6. stavkom 1. Uredbe 1150/2000 propisuje se obveza država članica da vode posebne račune za vlastita sredstva[17]. U skladu s člankom 6. stavkom 3. te uredbe države članice u određenom roku[18] moraju knjižiti TVS na jednom od dvaju računa. U uobičajenoj situaciji, to jest kada prikupe dugovane iznose ili prime jamstvo od dužnika, knjiže pravo na redovan račun, takozvani račun A. Međutim, ako iznosi nisu naplaćeni od dužnika ili za njih nije podneseno jamstvo ili ako su osigurani iznosi osporavani i mogli bi biti izmijenjeni, države članice knjiže prava EU-a na zaseban račun, takozvani račun B.

18. Što se tiče stavljanja vlastitih sredstava na raspolaganje Komisiji, člankom 9. stavkom 1. Uredbe 1150/2000 nalaže se da države članice moraju odobriti iznos vlastitih sredstava na račun otvoren na ime Komisije, u skladu s postupkom iz članka 10. Prema članku 10. stavku 1. te uredbe, nakon odbitka troškova ubiranja, knjiženje vlastitih sredstava iz računa A na Komisijin račun mora se provesti u roku koji se računa od trenutka kada su prava utvrđena, dok se za vlastita sredstva s računa B knjiženje mora provesti u roku koji se računa od trenutka kada su prava naplaćena. U skladu s člankom 11. te uredbe, na svako kašnjenje u stavljanju na raspolaganje vlastitih sredstava Komisiji obračunavaju se kamate.

19. Člankom 17. stavkom 1. Uredbe 1150/2000 zahtijeva se da države članice „poduzimaju sve potrebne mjere kako bi osigurale da iznos prava utvrđenih na temelju članka 2. ove Uredbe bude stavljen na raspolaganje Komisiji na način utvrđen ovom Uredbom”.

20. Međutim, za prava knjižena na računu B, člankom 17. stavkom 2. Uredbe 1150/2000, u verziji koja je bila na snazi u vrijeme nastanka činjenica, predviđa se da se države članice „oslobađaju [...] obveze stavljanja na raspolaganje Komisiji iznosa koji su jednaki utvrđenim pravima koja se pokažu nenaplativima bilo: (a) zbog više sile; ili (b) zbog drugih razloga koji se ne mogu pripisati državama članicama.”

[16] Članak 217. stavak 1. Uredbe Vijeća (EEZ) br. 2913/92 od 12. listopada 1992. o Carinskom zakoniku Zajednice (SL 1992., L 302, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 2., svezak 2., str. 110.; u daljnjem tekstu: Carinski zakonik), u verziji koja je bila na snazi u vrijeme nastanka činjenica, određivao je: „Svaki iznos uvozne ili izvozne carine proizašle iz carinskog duga, u daljnjem tekstu: ‚iznos carine’, carinska tijela obračunavaju čim dobiju potrebne podatke, i proknjižuju u računovodstvenim evidencijama ili bilo kojem drugom istovrijednom sredstvu (knjiženje).” Ta je uredba poslije zamijenjena Uredbom (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. listopada 2013. o Carinskom zakoniku Unije (SL 2013., L 269, str. 1. i ispravci SL 2013., L 287, str. 90., SL 2015., L 70, str. 64., SL 2016., L 267, str. 2., SL 2018., L 294, str. 44. i SL 2022., L 43, str. 93.) koja u tom pogledu sadržava slične odredbe (vidjeti njezin članak 101. stavak 1. i članak 104. stavak 1.).

[17] U uvodnoj izjavi 11. Uredbe 1150/2000 određuje se: „Za prava koja nisu namirena potrebno je voditi posebne račune. Ti računi i podnošenje tromjesečnih izvadaka iz tih računa trebali bi omogućiti Komisiji bolji nadzor nad djelovanjima koje poduzimaju države članice za ubiranje vlastitih sredstava, a osobito one kod kojih je došlo do prijevare ili nepravilnosti.”

[18] „…najkasnije prvog radnog dana nakon 19. dana drugog mjeseca koji slijedi nakon mjeseca u kojem je pravo utvrđeno.”

21. Prema članku 17. stavku 2. Uredbe 1150/2000, iznosi utvrđenih prava proglašavaju se nepovratnima „najkasnije nakon razdoblja od pet godina od dana utvrđivanja iznosa u skladu s člankom 2." ili, u slučaju žalbe, od dana kada je konačna odluka donesena, priopćena ili objavljena. Ti nepovratni iznosi konačno se povlače s računa B[19].

22. U skladu s postupkom iz članka 17. stavaka 3. i 4. Uredbe 1150/2000, države članice moraju prijaviti Komisiji slučajeve u kojima nenaplativi iznosi premašuju 50 000 eura (te se prijave često nazivaju izvješća o otpisu). Komisija zatim iznosi svoje primjedbe kako bi ocijenila opravdanost oslobođenja države članice u skladu s člankom 17. stavkom 2., kao što je to bio slučaj u ovom predmetu.

B. Događaji koji su doveli do postupka pred Općim sudom

23. Ovaj je predmet proizišao iz spora između Češke Republike i Komisije u vezi s time je li ta država članica određene iznose koji odgovaraju Unijinim vlastitim sredstvima utvrdila sa zakašnjenjem jer je čekala OLAF-ove informacije. U nastavku iznosim redoslijed događaja koji su doveli do ovog predmeta.

24. Europska unija je 2001. uvela antidampinške pristojbe na džepne upaljače podrijetlom iz Kine[20]. Posljedično, pojavilo se nastojanje da se te pristojbe izbjegnu te se u Europsku uniju, protivno pravu EU-a, pokušalo uvesti upaljače s lažnim podrijetlom iz nekoliko zemalja jugoistočne Azije, uključujući Laos.

25. Baide Lighter Industry (LAO) Co., Ltd. društvo je sa sjedištem u Laosu koje je u Europsku uniju uvozilo džepne upaljače preko svojeg europskog društva Baide International (Europe) s.r.o. sa sjedištem u Pragu (Češka Republika). Ta ću društva zajednički nazivati „Baide".

26. Češka tijela 22. ožujka 2006. utvrdila su profil rizičnosti, u kojem je navedeno postojanje opravdane sumnje da se izbjegava carinsko zakonodavstvo o uvozu upaljača te se nalažu unutarnje kontrole.

27. Dana 13. travnja 2006. češka su tijela OLAF-u poslala dopis u kojem su dostavila informacije o slučajevima uvoza upaljača i navela sumnje da su društva, uključujući Baide, počinila prijevaru.

28. Dana 28. kolovoza 2006. češka tijela pokrenula su istragu u pogledu Baidea.

29. Dana 2. studenoga 2006. češka tijela ažurirala su profil rizičnosti.

30. OLAF je 20. prosinca 2006. pokrenuo istragu o uvozu upaljača podrijetlom iz Laosa za razdoblje od 2004. do 2006.

31. Dana 30. travnja 2007. OLAF je donio priopćenje o uzajamnoj pomoći koje je poslano državama članicama kako bi ih se upozorilo na moguću prijevaru i zatražilo dodatne informacije.

[19] Vidjeti članak 17. stavak 2. peti podstavak Uredbe br. 1150/2000.

[20] Bila je riječ o plinskim džepnim kremenim upaljačima, onima koji se ne mogu ponovno puniti i onima koji se mogu ponovno puniti. Vidjeti Uredbu Vijeća (EZ) br. 1824/2001 od 12. rujna 2001. o uvođenju konačne antidampinške pristojbe na uvoz džepnih plinskih kremenih upaljača koji se ne mogu ponovno puniti, koji su podrijetlom iz Narodne Republike Kine, a poslani su ili su podrijetlom s Tajvana (SL 2001., L 248, str. 1.).

32. Misija EU-a posjetila je od 2. do 26. studenoga 2007. Laos i Tajland kako bi istražila navodno izbjegavanje antidampinških pristojbi na upaljače uvezene iz Laosa u Europsku uniju za razdoblje od 2004. do 2007. (u daljnjem tekstu: misija). Tim misije EU-a sastojao se od OLAF-ovih službenika i carinskih tijela Češke Republike, Njemačke i Ujedinjene Kraljevine, triju država članica za koje se smatralo da su najviše uključene u taj promet.

33. Tijekom misije, 15. studenoga 2007., članovi tima misije EU-a i laoske vlasti sastavili su i potpisali sporazumni zajednički zapisnik (u daljnjem tekstu: zajednički zapisnik)[21]. U tom zapisniku opisani su kontekst i zaključci misije te je u njemu sadržan niz priloženih dokumenata.

34. U zajedničkom zapisniku posebno se upućuje na prethodnu istragu koju su prije misije provele laoske vlasti, u kojoj je zaključeno da je 96 od 110 pošiljaka s popisa uvoza u Uniju činilo ponovni izvoz uvezenih kineskih upaljača, dok se preostalih 14 pošiljaka sastojalo od upaljača podrijetlom iz Laosa. U tom zapisniku također su bili navedeni dodatni podaci i dokumenti dobiveni od laoskih vlasti i prilikom posjeta Baideovim poslovnim prostorima u Laosu. U njemu je dalje navedeno da je dogovoreno da će laoske vlasti provesti novu istragu o određenim dodatnim pošiljkama koje su utvrđene tijekom misije te da će tim misije EU-a podnijeti novi zahtjev određenim laoskim tijelima za traženje carinskih deklaracija u pogledu svih pošiljki o kojima je riječ.

35. Nakon povratka misije, OLAF je pristao početkom 2008. Češkoj Republici dostaviti dokaze prikupljene tijekom misije. Međutim, OLAF je kasnio s dostavom svojeg izvješća kojem su bili priloženi dokazi.

36. Baide je 6. svibnja 2008. prestao obavljati svoje djelatnosti u Češkoj Republici.

37. OLAF je 30. svibnja 2008. donio izvješće o misiji (u daljnjem tekstu: OLAF-ovo izvješće o misiji). To je izvješće sadržavalo sažetak o misiji, nalaze i OLAF-ove preporuke te su mu priloženi dokazi prikupljeni tijekom misije.

38. Konkretnije, u OLAF-ovom izvješću o misiji sažeti su podaci prikupljeni tijekom misije i navedeno je da OLAF na temelju podataka dostupnih u Laosu, kao i onih koje su dostavile države članice, može utvrditi potpuni revizijski trag za 67 pošiljaka uvezenih u Europsku uniju. U tom je izvješću zaključeno da je Baide uvozio upaljače podrijetlom iz Kine u Laos i ponovno ih je izvozio preko Tajlanda u Europsku uniju, čime je izbjegnuo antidampinške pristojbe.

39. U bitnim dijelovima OLAF-ovih preporuka sadržanih u tom izvješću navodilo se: „Smatra se da su dokazi o kineskom podrijetlu izneseni tijekom misije dovoljni da države članice pokrenu upravni postupak poreznog ispravka”.

40. Dana 9. srpnja 2008. Češkoj Republici dostavljeno je OLAF-ovo izvješće o misiji.

41. Češka Republika je 4. kolovoza 2008. na svoj zahtjev zaprimila verziju OLAF-ova izvješća o misiji na češkom jeziku.

42. Dana 11. kolovoza 2008. održan je sastanak čeških tijela o poduzimanju daljnjih koraka. Istog su dana češka tijela provela inspekciju Baideovih poslovnih prostora u Pragu te su otkrila da je to društvo 6. svibnja 2008. izbrisano iz registra i iselilo.

[21] Agreed Joint Minutes, Vientiane, 15. studenoga 2007., „Community Mission of administrative co-operation for the Verification of origin of flint operated lighters exported from Lao P. D. R. to the European Community”, Laos N. D. R., 6. do 16. studenoga 2007.

43. Češka su tijela od rujna 2008. poduzela mjere kako bi provela ispravke i naplatila, dosta neuspješno, pristojbe u 28 slučajeva upaljača koje je Baide uvezao u Češku Republiku i pustio u slobodan promet između 26. rujna 2005. i 1. ožujka 2007.

44. Između 22. rujna 2008. i 18. veljače 2009. Češka Republika utvrdila je pristojbe koje Baide duguje te je na račun B u skladu s člankom 6. stavkom 3. točkom (b) Uredbe 1150/2000 knjižila iznose koji odgovaraju utvrđenim pravima koja još nisu naplaćena u odnosu na te slučajeve.

45. OLAF je 10. prosinca 2008. donio završno izvješće o istrazi uvoza upaljača iz Laosa za razdoblje od 2004. do 2006. (u daljnjem tekstu: OLAF-ovo završno izvješće). Sažeo je kontekst i nalaze misije te iznio OLAF-ovu pravnu ocjenu i zaključke.

46. U razdoblju između studenoga 2013. i studenoga 2014. Češka Republika Komisiji je dostavila izvješća o 28 slučajeva u kojima je ta država članica smatrala da bi trebala biti oslobođena obveze stavljanja tih iznosa na raspolaganje Komisiji na temelju članka 17. stavka 2. Uredbe 1150/2000 zbog nemogućnosti naplate.

47. Nakon nekoliko razmjena informacija, Komisija je 20. siječnja 2015. uputila dopis Češkoj Republici u kojem je iznijela svoje stajalište da u 28 slučajeva nisu ispunjeni uvjeti iz članka 17. stavka 2. Uredbe 1150/2000. Komisija je od te države članice zatražila da na njezin račun uplati iznos od 53 976 340 čeških kruna (CZK) (oko 2 112 708 eura).

48. Nakon što je izrazila nezadovoljstvo, Češka Republika je na Komisijin račun 17. ožujka 2015. uplatila 75 % tog iznosa (40 482 255 čeških kruna, odnosno oko 1 584 531 eura), nakon što je odbila 25 % zbog troškova ubiranja [22].

C. Postupak pred Općim sudom i pobijana presuda

49. Češka Republika podnijela je 16. ožujka 2020. Općem sudu tužbu koja se temelji na Unijinu stjecanju bez osnove, kako bi ostvarila povrat tog iznosa.

50. Kraljevina Belgija i Republika Poljska intervenirale su u potporu zahtjevu Češke Republike.

51. Pobijanom presudom Opći sud prihvatio je tužbu Češke Republike u odnosu na dio tog iznosa.

52. Prvo, Opći sud presudio je da se Češka Republika može pozvati na članak 17. stavak 2. Uredbe 1150/2000 kako bi bila oslobođena obveze da iznose o kojima je riječ stavi na raspolaganje Komisiji, bez obzira na to je li ta država članica propustila pravodobno provesti knjiženje na računu B u skladu s rokovima predviđenima u članku 6. stavku 3. točki (b) te uredbe. Opći sud također je smatrao da je Češka Republika pravodobno provela knjiženje jer su se ti rokovi trebali računati od datuma na koji su prava stvarno utvrđena, a ne od datuma na koji ih je trebalo utvrditi (točke 85. do 93. pobijane presude).

[22] Češka Republika zatim je 22. prosinca 2016. Komisiji dodatno uplatila 5 % tog iznosa, što je odgovaralo smanjenju stope troškova naplate s 25 % na 20 %, nakon retroaktivne izmjene relevantnog zakonodavstva EU-a. Češka Republika poslije je povukla svoj zahtjev za povrat tog dodatnog iznosa, tako da u ovom postupku on nije sporan. Vidjeti točke 15. i 29. pobijane presude.

53. Drugo, Opći sud zaključio je da je Češka Republika carine koje duguje Baide mogla utvrditi tek nakon primitka OLAF-ova izvješća o misiji i da ta država članica to nije bila dužna učiniti nakon povratka misije. Opći sud smatrao je da je Češka Republika imala pravo čekati to izvješće, a ne zahtijevati dokaze prikupljene tijekom prethodne misije jer ih je OLAF pristao dostaviti početkom 2008., ali je u tome kasnio, te da je OLAF bio u najboljem položaju da analizira i provjeri takve dokaze (točke 94. do 126. pobijane presude).

54. Treće, Opći sud presudio je da je činjenica da je Baide prestao djelovati u Češkoj Republici razlog koji se ne može pripisati toj državi članici prema članku 17. stavku 2. Uredbe 1150/2000 čime ju se oslobodilo obveze stavljanja na raspolaganje spornih iznosa jer se na njezinu državnom području više nije mogla zaplijeniti nikakva imovina (točke 127. do 137. pobijane presude).

55. Četvrto, Opći sud ipak je smatrao da je Češka Republika na temelju prava Unije bila dužna položiti osiguranje za antidampinške pristojbe koje je Baide dugovao od donošenja profila rizičnosti 22. ožujka 2006. Na temelju toga, Opći sud zaključio je da je došlo do Unijina stjecanja bez osnove u odnosu na 12 od 28 slučajeva uvoza izvršenih prije tog datuma, ali ne i u pogledu 16 kasnijih slučajeva.

D. Postupak pred Sudom

56. Svojom žalbom podnesenom 22. srpnja 2022. Komisija od Suda zahtijeva da ukine prvu točku izreke pobijane presude, odbije predmet i naloži Češkoj Republici snošenje troškova ili, podredno, vrati predmet Općem sudu na ponovno odlučivanje o tužbenim razlozima koji još nisu ispitani, pri čemu će se o troškovima odlučiti naknadno.

57. U svojem odgovoru na žalbu podnesenom 8. studenoga 2022. Češka Republika od Suda zahtijeva da žalbu odbaci kao nedopuštenu ili, podredno, odbije kao neosnovanu i naloži Komisiji snošenje troškova.

58. Komisija je 13. ožujka 2023. podnijela repliku, a Češka Republika je 21. travnja 2023. podnijela odgovor na repliku.

59. Kraljevina Belgija i Republika Poljska od Suda zahtijevaju da odbije žalbu i Komisiji naloži snošenje troškova.

60. Odlukom od 13. veljače 2023. predsjednik Suda dopustio je Kraljevini Nizozemskoj intervenciju u potporu zahtjevu Češke Republike.

61. Na raspravi održanoj 10. siječnja 2024. Komisija, Češka Republika te belgijska, nizozemska i poljska vlada iznijele su usmena očitovanja.

III. Analiza

62. Tužbu zbog Unijina stjecanja bez osnove Opći sud razvio je u okviru Unijine izvanugovorne odgovornosti [23].

63. Kako bi uspjela u postupku, Češka Republika, kao tužitelj, mora podnijeti dokaz o Unijinu stjecanju za koje ne postoji valjana pravna osnova kao i dokaz o svojem osiromašenju zbog tog stjecanja [24].

64. U ovom je postupku nesporno da je Europska unija nešto stekla dok je Češka Republika istodobno nešto izgubila, s obzirom na to da je ta država članica platila sporni iznos vlastitih sredstava Unije, iako se nije složila s Komisijom u pogledu svoje obveze da to učini. U ovom je slučaju zapravo srž spora pitanje postoji li valjana pravna osnova za takvo plaćanje.

65. Ako se Češka Republika može uspješno pozvati na članak 17. stavak 2. Uredbe 1150/2000, onda ne postoji valjana pravna osnova kojom bi se zahtijevala isplata. Europska unija u tom bi slučaju neosnovano stekla korist i trebala bi vratiti iznos o kojem je riječ.

66. Opći sud zaključio je da se Češka Republika može pozvati na članak 17. stavak 2. Uredbe 1150/2000 kako bi zatražila povrat dijela iznosa koji je uplaćen u proračun EU-a.

67. Komisija u žalbi tvrdi da je Češka Republika iznose utvrdila i uknjižila sa zakašnjenjem te se stoga ne može pozvati na članak 17. stavak 2. Uredbe 1150/2000. Stoga ta država članica nije oslobođena svoje obveze stavljanja Komisiji na raspolaganje svih spornih iznosa i Komisija nijedan iznos ne treba vratiti.

68. Komisija ističe dva žalbena razloga. Prvi žalbeni razlog temelji se na tome da je Opći sud pogrešno tumačio članak 6. stavak 3. i članak 17. stavak 2. Uredbe 1150/2000. Drugi žalbeni razlog temelji se na tome da je taj sud pogrešno protumačio članak 2. stavak 1. i članak 17. stavak 1. Uredbe 1150/2000 u vezi s člankom 217. stavkom 1. Carinskog zakonika i člankom 325. UFEU-a.

69. U biti, prvim se žalbenim razlogom osporava zaključak Općeg suda prema kojem se država članica može pozvati na članak 17. stavak 2. Uredbe 1150/2000 premda je knjiženje na račun B u skladu s člankom 6. stavkom 3. točkom (b) te uredbe provedeno sa zakašnjenjem. Drugim žalbenim razlogom osporava se zaključak Općeg suda da je Češka Republika pravodobno provela knjiženje jer je opravdano pričekala OLAF-ovo izvješće o misiji.

70. Češka Republika, koju podupiru belgijska, nizozemska i poljska vlada, zahtijeva da se Komisijina žalba odbaci kao nedopuštena i, u svakom slučaju, odbije kao neosnovana.

[23] Sud je u presudi od 16. prosinca 2008., Masdar (UK)/Komisija (C-47/07 P, EU:C:2008:726, t. 44. do 50.), prvi put prihvatio mogućnost podnošenja tužbe zbog Unijina stjecanja bez osnove kako bi se osigurala djelotvorna sudska zaštita. U presudi od 9. srpnja 2020., Češka Republika/Komisija (C-575/18 P, EU:C:2020:530, osobito t. 81. do 84.), Sud je smatrao da se takva tužba može upotrijebiti u situaciji poput one u ovom slučaju. Vidjeti Bačić Selanec, N., „A (more) complete system of remedies: Effective judicial protection of EU Member States in *Czech Republic* v. *Commission*", Common Market Law Review, sv. 49., br. 1, 2022., str. 171. Vidjeti također, općenitije, Nowak, J., „On the incompleteness of the system of remedies established by the EU Treaties and how to proceed", EU Law Live Weekend Edition, br. 21, 2020.

[24] Presuda od 9. srpnja 2020., Češka Republika/Komisija (C-575/18 P, EU:C:2020:530, t. 82. i 83.)

71. Najprije ću objasniti zašto smatram da se argumenti koje je Češka Republika iznijela u pogledu dopuštenosti žalbe moraju odbiti (A). Zatim ću pokazati zašto smatram da su prvi (B) i drugi (C) žalbeni razlog osnovani.

A. Dopuštenost

72. Češka Republika tvrdi da su oba žalbena razloga nedopuštena jer ne ispunjavaju postupovne zahtjeve kako ih se tumači u sudskoj praksi Suda u pogledu jasnoće i preciznosti žalbe i osporavanih točaka pobijane presude [25]. Ta država članica također ističe da su određeni Komisijini argumenti novi i da nisu ispitani u okviru postupka pred Općim sudom [26]. Konkretnije, kao što je to Češka Republika naglasila na raspravi, Komisija je promijenila svoje stajalište i navela nove argumente koji se temelje na zajedničkom zapisniku, koje nije iznijela pred Općim sudom.

73. Prema mojem mišljenju, argumente Češke Republike treba odbiti.

74. Kao prvo, suprotno tvrdnjama te države članice, u obama žalbenim razlozima jasno se navode osporavane točke pobijane presude i iznose razlozi zbog kojih te točke, prema Komisijinu mišljenju, sadržavaju pogrešku koja se tiče prava, zbog čega Sud može izvršiti nadzor njihove zakonitosti.

75. Kao drugo, suprotno argumentima Češke Republike, Komisija u okviru žalbe nije istaknula nove razloge. U tom pogledu, iz točaka 94., 95. i 104. pobijane presude, kao i iz pisanih očitovanja Komisije i Češke Republike u okviru postupka pred Općim sudom [27], proizlazi da se Komisija oslonila na zajednički zapisnik kako bi pred Općim sudom istaknula da je Češka Republika raspolagala dostatnim informacijama za utvrđenje carinskog duga najkasnije po povratku misije. Budući da svojom argumentacijom u stadiju žalbe Komisija nastoji dokazati da je Opći sud pogrešno smatrao da je Češka Republika mogla čekati utvrđivanje iznosa do dostave OLAF-ova izvješća o misiji, riječ je o proširenju razloga istaknutog pred Općim sudom, a ne o novom razlogu koji je prvi put istaknut u okviru žalbe.

76. Slijedom toga, smatram da je žalba dopuštena.

B. Prvi žalbeni razlog

77. Prvim žalbenim razlogom Komisija prigovara Općem sudu da je u točkama 85. do 93. pobijane presude pogrešno protumačio članak 6. stavak 3. i članak 17. stavak 2. Uredbe 1150/2000.

78. Bit je Komisijina argumenta da je Opći sud pogrešno smatrao da se država članica može pozvati na članak 17. stavak 2. Uredbe 1150/2000 iako je sa zakašnjenjem knjižila prava na račun B u skladu s člankom 6. stavkom 3. te uredbe.

[25] Vidjeti u tom pogledu primjerice presude od 20. rujna 2016., Ledra Advertising i dr./Komisija i ESB (C-8/15 P do C-10/15 P, EU:C:2016:701, t. 35.) i od 8. studenoga 2022., Fiat Chrysler Finance Europe/Komisija (C-885/19 P i C-898/19 P, EU:C:2022:859, t. 52.).

[26] Za sudsku praksu kojom se potvrđuje da Sud ne može ispitati nove razloge u žalbenom postupku vidjeti primjerice presude od 30. siječnja 2019., Belgija/Komisija (C-587/17 P, EU:C:2019:75, t. 39. i 40.) i od 9. prosinca 2020., Groupe Canal +/Komisija (C-132/19 P, EU:C:2020:1007, t. 28.).

[27] U tom pogledu upućujem na Komisijin odgovor na tužbu (točke 70. do 72.), repliku Češke Republike (točke 50. i 52.), Komisijin odgovor na repliku (točke 36., 37., 40. i 44.), Komisijina očitovanja o intervencijskom podnesku Belgije (točka 19.), Komisijina očitovanja o intervencijskom podnesku Poljske (točke 7., 10. i 16.) i na očitovanja Češke Republike o intervencijskom podnesku Belgije (točka 18.).

79. Češka Republika, koju podupiru belgijska, nizozemska i poljska vlada, ističe da u prilog Komisijinu tumačenju odnosa između članka 6. stavka 3. točke (b) i članka 17. stavka 2. Uredbe 1150/2000 ne idu ni tekst ni ciljevi tih odredbi. Prema mišljenju tih država članica, ne može se zbog zakašnjelog knjiženja na račun B automatski onemogućiti državi članici da se pozove na članak 17. stavak 2. To bi bilo protivno namjeri zakonodavca Unije koja stoji iza te odredbe.

80. Smatram da tumačenje odnosa između članka 6. stavka 3. točke (b) i članka 17. stavka 2. Uredbe 1150/2000 ovisi o utvrđivanju trenutka od kojeg se knjiženje prava smatra zakašnjelim. Ako je do zakašnjenja u knjiženju došlo jer država članica to nije učinila ranije zbog vlastitog propusta, nema se zašto toj državi članici dopustiti da se pozove na članak 17. stavak 2. Uredbe 1150/2000. Na temelju potonje odredbe, državu članicu može se osloboditi obveze uplate u proračun Unije samo ako naplata duga postane nemoguća zbog razloga koji se ne mogu pripisati toj državi članici [28].

81. Prvo ću analizirati pitanje u kojem se trenutku treba smatrati da je država članica nepravodobno knjižila pravo i da je stoga povrijedila članak 6. stavak 3. Uredbe 1150/2000. Nakon toga ću se osvrnuti na odnos između članka 6. stavka 3. i članka 17. stavka 2. te uredbe i ispitati gubi li država članica zbog zakašnjelog knjiženja pravo pozvati se na članak 17. stavak 2. kako bi se oslobodila svojih obveza.

1. Kada država članica kasni s knjiženjem prava?

82. Prema Komisijinu mišljenju, knjiženje je zakašnjelo ako je provedeno nakon isteka roka izračunatog od trenutka u kojem je država članica *trebala utvrditi* pravo. Suprotno tomu, prema mišljenju Češke Republike i država članica intervenijenata, rok za knjiženje prava može početi teći tek od trenutka u kojem je država članica *stvarno utvrdila* pravo.

83. Za početak, iz teksta Uredbe 1150/2000 i sudske prakse Suda jasno proizlazi da su utvrđivanje i knjiženje prava usko povezani [29].

84. Iz teksta članka 6. stavka 3. točke (a) Uredbe 1150/2000 proizlazi da bi se prava trebala knjižiti na odgovarajući račun najkasnije prvog radnog dana nakon 19. dana drugog mjeseca koji slijedi nakon mjeseca u kojem je pravo utvrđeno. Rok za knjiženje stoga počinje teći od trenutka u kojem je pravo utvrđeno.

85. Ako u tom roku država članica ubere carine ili dobije jamstvo za njih, takva se prava knjiže na račun A. Ako, naprotiv, država članica ne uspije naplatiti dug ili je dug sporan, takva se prava knjiže na račun B. Država članica od trenutka knjiženja prava na račun B, u skladu s člankom 17. stavkom 1. Uredbe 1150/2000 ima obvezu poduzimanja svih potrebnih mjera kako bi pokušala naplatiti dug i Komisiji stavila na raspolaganje odgovarajući iznos.

[28] Takvo stajalište podupire i sudska praksa prema kojoj država članica koja ne utvrdi Unijina vlastita sredstva i ne stavi odgovarajući iznos na raspolaganje Komisiji, a da pritom nije ispunjen nijedan od uvjeta predviđenih u članku 17. stavku 2. Uredbe br. 1150/2000, povređuje obveze koje ima na temelju prava Unije. Vidjeti primjerice presude od 15. studenoga 2005., Komisija/Danska (C-392/02, EU:C:2005:683, t. 68.) i od 9. srpnja 2020., Češka Republika/Komisija (C-575/18 P, EU:C:2020:530, t. 67.).

[29] Prema sudskoj praksi postoji „neraskidiva veza” između obveze utvrđivanja vlastitih sredstava Unije, obveze njihova pravodobnog knjiženja na Komisijin račun i obveze plaćanja zateznih kamata. Vidjeti primjerice presude od 21. rujna 1989., Komisija/Grčka (68/88, EU:C:1989:339, t. 17.) i od 8. ožujka 2022., Komisija/Ujedinjena Kraljevina (Borba protiv prijevara umanjenjem vrijednosti) (C-213/19, EU:C:2022:167, t. 399.).

86. *Rok za knjiženje* prava bilo na račun A bilo na račun B isti je i počinje teći *od* mjeseca *u kojem je pravo utvrđeno*. Taj rok stoga ovisi o članku 2. Uredbe 1150/2000, kojim se utvrđuje trenutak u kojem valja utvrditi prava.

87. Podsjetimo, člankom 2. stavkom 1. Uredbe 1150/2000 propisuje se da se prava na vlastita sredstva moraju utvrditi „čim su ispunjeni uvjeti predviđeni carinskim propisima o knjiženju prava na odgovarajuće račune i o obavješćivanju dužnika". S druge strane, člankom 217. stavkom 1. Carinskog zakonika, u verziji koja je bila na snazi u vrijeme nastanka činjenica, predviđa se da carine „carinska tijela obračunavaju *čim dobiju potrebne podatke*" [30].

88. Prema sudskoj praksi, pravo se tako utvrđuje čim carinska tijela države članice *imaju mogućnost*, prvo, *obračunati iznos* carine proizišle iz carinskog duga i, drugo, *utvrditi dužnika* [31].

89. Iz prethodno navedenog proizlazi da država članica kasni s knjiženjem na relevantan račun (A ili B), i stoga krši članak 6. stavak 3. Uredbe 1150/2000 ako je kasnila s utvrđenjem prava. Država članica pak kasni s utvrđivanjem prava ako je raspolagala dostatnim informacijama (za obračun iznosa i utvrđenje dužnika), ali nije utvrdila pravo.

90. Posljedično, tekst i struktura Uredbe 1150/2000 upućuju na to da je pravilno tumačenje ono koje je predložila Komisija, to jest ono prema kojem država članica kasni s knjiženjem prava ako nije poštovala rok izračunan od trenutka kada je trebala utvrditi ta prava, a ne od trenutka kada ih je stvarno utvrdila.

91. Poljska vlada tvrdi da takav pristup ostavlja prostora donošenju proizvoljnih odluka. Prema mišljenju te države članice, u praksi ne bi bilo moguće poštovati hipotetski datum na koji su nacionalna tijela trebala utvrditi carinski dug.

92. Ne slažem se s poljskom vladom da je odluka o tome kada je država članica trebala utvrditi pravo proizvoljna. Ona se temelji na utvrđenju činjenice jesu li tijela države članice imala dovoljno informacija (o iznosu i dužniku) u trenutku kada se tvrdi da je država članica trebala utvrditi pravo. Ako država članica nije raspolagala ili nije mogla raspolagati dostatnim informacijama, ona nema obvezu utvrditi pravo jer obveza nastaje tek kada država članica raspolaže dostatnim informacijama.

93. Međutim, ako se može dokazati da je država članica imala, ili je mogla imati, da je bila proaktivna, sve potrebne informacije, ali nije ništa poduzela, došlo je do kašnjenja u utvrđenju prava, a time i u knjiženju prava. Ako je država članica ostala pasivna u vezi s dobivanjem potrebnih informacija, ne može tvrditi da ranije nije mogla utvrditi pravo.

94. Takvo tumačenje u skladu je s potrebom strogog tumačenja obveza država članica u pogledu utvrđivanja i knjiženja prava Unije na vlastita sredstva zbog ranjivosti sustava vlastitih sredstava Europske unije, koji u potpunosti ovisi o proaktivnoj suradnji država članica [32].

[30] Moje isticanje. Vidjeti točku 16. ovog mišljenja i prateću bilješku.

[31] Vidjeti primjerice presude od 15. studenoga 2005., Komisija/Danska (C-392/02, EU:C:2005:683, t. 58. do 61. i 68.) i od 1. srpnja 2010., Komisija/Njemačka (C-442/08, EU:C:2010:390, t. 76.).

[32] Vidjeti mišljenje nezavisnog odvjetnika L. A. Geelhoeda u predmetu Komisija/Danska (C-392/02, EU:C:2005:142, t. 58.). Vidjeti također mišljenje nezavisnog odvjetnika M. Darmona u predmetu Komisija/Italija (54/87, neobjavljeno, EU:C:1988:537, t. 4.) i mišljenje nezavisnog odvjetnika D. Ruiz-Jaraba Colomera u predmetima Komisija/Finska (C-284/05, C-294/05, C-372/05, C-387/05, C-409/05, C-461/05 i C-239/06, EU:C:2009:67, t. 94.).

95. Tumačenje prema kojem se rok obveze države članice da uknjiži prava na vlastita sredstva računa od trenutka u kojem je trebalo utvrditi prava, a ne od trenutka u kojem su ona stvarno utvrđena, potkrijepljeno je i prijašnjom sudskom praksom [33]. U tom je pogledu Sud presudio da, iako pogreška koju su počinila carinska tijela države članice dovodi do toga da dužnik ne mora platiti carinu o kojoj je riječ, to ne utječe na obvezu te države članice da plati carinu koju *je trebala utvrditi* u okviru stavljanja na raspolaganje vlastitih sredstava [34]. Usto, Sud je nedavno u presudi Komisija/Ujedinjena Kraljevina [35] utvrdio da Ujedinjena Kraljevina nije uzela u obzir sve dugovane carine niti je, slijedom toga, utvrdila ili stavila Komisiji na raspolaganje sva vlastita sredstva u pogledu tog uvoza u trenutku u kojem su ona *trebala biti utvrđena* i stavljena na raspolaganje [36].

96. Dakle, što se tiče pitanja od kada država članica kasni s knjiženjem prava, predlažem Sudu da prihvati Komisijino tumačenje prema kojem rok za knjiženje prava počinje teći od trenutka u kojem je država članica trebala utvrditi pravo, a ne od trenutka u kojem ga je stvarno utvrdila.

2. Može li se država članica pozivati na članak 17. stavak 2. Uredbe 1150/2000 ako je nepravodobno knjižila pravo?

97. Kako bi potkrijepila svoj argument da se država članica ne može pozivati na članak 17. stavak 2. Uredbe 1150/2000 ako je nepravodobno utvrdila i knjižila pravo, Komisija se oslanja na presudu Komisija/Italija [37]. Komisija smatra da iz te presude proizlazi to da se članak 17. stavak 2. primjenjuje samo ako je cijeli carinski postupak proveden u skladu s pravom Unije, drugim riječima ako su se poštovali rokovi za utvrđivanje carina i njihovo knjiženje na račun B.

98. Češka Republika, koju podupiru belgijska, nizozemska i poljska vlada, tvrdi da se presuda Komisija/Italija ne može primijeniti na ovaj slučaj jer je proizišla iz drukčijih okolnosti.

99. Sklona sam se složiti s tim državama članicama da se zaključak koji zagovara Komisija ne može izravno iščitati iz presude Komisija/Italija.

100. Ta je presuda proizišla iz situacije u kojoj su talijanska carinska tijela izdala odobrenja protivno carinskim propisima Unije, što je dovelo do pogrešno knjiženih vlastitih sredstava u iznosu većem od 22 milijuna eura. Italija je taj iznos knjižila na račun B u skladu s člankom 6. stavkom 3. točkom (b) Uredbe 1150/2000, a zatim se htjela pozvati na članak 17. stavak 2. te uredbe, uz obrazloženje da nije počinila povredu [38].

101. Sud je presudio da Italija nije ispunila svoje obveze jer Komisiji nije stavila na raspolaganje sporne iznose. Konkretnije, u točki 65. presude Komisija/Italija Sud je presudio da, kako bi država članica bila oslobođena obveze stavljanja na raspolaganje utvrđenih prava, ne samo da

[33] Vidjeti primjerice presudu od 10. siječnja 1980., Komisija/Italija (267/78, EU:C:1980:6, t. 15.). Za pregled sudske prakse o tom pitanju vidjeti mišljenje nezavisnog odvjetnika L. A. Geelhoeda u predmetu Komisija/Danska (C-392/02, EU:C:2005:142, osobito t. 53. do 59.).

[34] Vidjeti primjerice presude od 15. studenoga 2005., Komisija/Danska (C-392/02, EU:C:2005:683, t. 63.); od 19. ožujka 2009., Komisija/Italija (C-275/07, EU:C:2009:169, t. 100.); od 17. ožujka 2011., Komisija/Portugal (C-23/10, neobjavljenu, EU:C:2011:160, t. 60.) i od 3. travnja 2014., Komisija/Ujedinjena Kraljevina (C-60/13, neobjavljenu, EU:C:2014:219, t. 45.).

[35] Vidjeti presudu od 8. ožujka 2022., Komisija/Ujedinjena Kraljevina (Borba protiv prijevara umanjenjem vrijednosti) (C-213/19, EU:C:2022:167, t. 347.).

[36] Nezavisni odvjetnik L. A. Geelhoed također je u svojem mišljenju u predmetu Komisija/Danska (C-392/02, EU:C:2005:142, t. 56.) istaknuo da, kada bi se u obzir uzeo trenutak u kojem su prava stvarno utvrđena umjesto trenutka u kojem su trebala biti utvrđena, to bi bilo u suprotnosti sa sustavom vlastitih sredstava Unije.

[37] Presuda od 8. srpnja 2010. (C-334/08, EU:C:2010:414, Komisija/Italija)

[38] Vidjeti presudu Komisija/Italija, t. 13. do 19.

moraju biti ispunjeni uvjeti iz članka 17. stavka 2. Uredbe 1150/2000 nego i ta prava moraju biti pravilno uknjižena na račun B. Kao što je to Sud objasnio u točki 68. te presude, do knjiženja na račun B dolazi u iznimnom slučaju. Slijedom toga, Sud je u točki 69. te presude smatrao da „kako bi se na njih mogao primijeniti takav izniman tretman, države članice morale su knjiženje prava na račun B provesti u skladu s pravom Europske unije.” [39].

102. Na temelju toga Sud je utvrdio kako bi, da su nacionalna tijela postupala u skladu s pravom Unije, prava bila utvrđena i knjižena na račun A. Italija stoga nije mogla tvrditi da su uvjeti za knjiženje na račun B ispunjeni jer je sama, time što nije utvrdila prava, dovela do ispunjenja uvjeta za primjenu članka 6. stavka 3. točke (b) Uredbe 1150/2000. Budući da su talijanska tijela nezakonito knjižila vlastita sredstva na račun B, na njih se nisu primjenjivale odredbe članka 17. stavka 2. Uredbe 1150/2000 [40].

103. Stoga sam osobno mišljenja da je u predmetu Komisija/Italija bila riječ o situaciji u kojoj se smatralo da se članak 17. stavak 2. Uredbe 1150/2000 ne primjenjuje jer su prava pogrešno knjižena na račun B, a trebala su biti uključena u račun A, a ne zato što su prava nepravodobno knjižena na račun B [41].

104. U ovom slučaju nije sigurno bi li Češka Republika mogla knjižiti prava na račun A, da ih je ranije utvrdila. Vrlo je vjerojatno da bi i dalje morala knjižiti prava na račun B. Međutim, razlog zašto se knjiženje na račun B smatra zakašnjelim je taj što je država članica ostala pasivna u trenutku kada je bilo moguće pribaviti informacije potrebne za utvrđivanje prava.

105. U presudi Komisija/Italija, Sud nije konkretno razmatrao odnosi li se „u skladu s pravom Unije” u točki 69. te presude na situaciju u kojoj je pravo pravilno knjiženo na račun B, ali je do samog knjiženja moglo doći ranije. Stoga se na temelju same te presude ne može zaključiti da država članica zbog zakašnjelog knjiženja automatski gubi pravo pozvati se na članak 17. stavak 2. Uredbe 1150/2000.

106. Ipak, smisao presude Komisija/Italija upućuje na to da je pravilno tumačenje odnosa između članka 6. stavka 3. i članka 17. stavka 2. Uredbe 1150/2000 takvo da se država članica ne može pozivati na članak 17. stavak 2. ako je nepravodobno utvrdila i knjižila pravo.

107. Češka Republika ističe da bi takvo tumačenje članka 17. stavka 2. Uredbe 1150/2000 bilo protivno namjeri zakonodavca Unije da oslobodi obveze državu članicu u slučaju kada ona nije razlog nemogućnosti ubiranja carina i kada to nije mogla spriječiti.

108. Kako je ja shvaćam, namjera koja stoji iza članka 17. stavka 2. Uredbe 1150/2000 temelji se na činjenici da su carine izravan izvor prihoda za proračun Unije koji duguju uvoznici, a ne države članice. Potonje su samo posrednik u prikupljanju tih prihoda. Stoga, ako se nemogućnost naplate duga može pripisati uvozniku, a ne državi članici uvoza, proračun Unije morao bi prihvatiti gubitak.

[39] Moje isticanje

[40] Vidjeti presudu Komisija/Italija, t. 70. do 73. Vidjeti također mišljenje nezavisne odvjetnice J. Kokott u predmetu Komisija/Italija (C-334/08, EU:C:2010:187, t. 68. do 78., osobito t. 76.) („Knjiženje na račun B ne dolazi u obzir ako je sama država članica stvorila uvjete za knjiženje na račun B. Time se utjelovljuje pravni koncept prema kojem osoba ne može imati koristi od vlastitog protupravnog postupanja.”).

[41] Vidjeti u tom pogledu i presudu od 3. travnja 2014., Komisija/Ujedinjena Kraljevina (C-60/13, neobjavljena, EU:C:2014:219, osobito t. 51. do 54.), u kojoj je Sud uputio na točke 61. i 65. presude Komisija/Italija u svojem zaključku da se Ujedinjena Kraljevina nije mogla pozvati na oslobođenje predviđeno u članku 17. stavku 2. Uredbe 1150/2000 u situaciji u kojoj uopće nije knjižila prava na račun B.

109. Suprotno tomu, članak 17. stavak 2. ne odnosi se na situaciju u kojoj se nemogućnost naplate duga *može* pripisati državi članici, među ostalim i zbog toga što nije bila proaktivna u pogledu pravodobnog utvrđivanja i naplate duga.

110. Kao što je već objašnjeno, nepravodobno utvrđivanje i knjiženje na račune pripisivi su državi članici. Nepravodobno utvrđivanje znači upravo to da država članica nije utvrdila pravo, iako je to mogla učiniti. Država članica ne može tvrditi da nije mogla ranije utvrditi pravo ako je ostala pasivna u pogledu dobivanja potrebnih informacija.

111. Dakle, tumačenje prema kojem se država članica ne može pozivati na članak 17. stavak 2. Uredbe 1150/2000 ako je nepravodobno utvrdila i knjižila pravo nije protivno volji zakonodavca Unije, kako je shvaća Češka Republika.

112. Kao što je Sud presudio, oslobođenje od obveza kako je predviđeno u članku 17. stavku 2. Uredbe 1150/2000 po svojoj je samoj prirodi iznimka i država članica na njega se može pozvati samo zbog razloga koji joj se ne može pripisati[42]. Takvo strogo tumačenje članka 17. stavka 2. Uredbe 1150/2000 opravdava se nužnošću poticanja država članica da proaktivno utvrđuju i naplaćuju vlastita sredstva Unije, s obzirom na to da ti prihodi u potpunosti ovise o kooperativnom ponašanju država članica (vidjeti također točku 94. ovog mišljenja).

113. Komisija dalje tvrdi da ako bi se država članica imala pravo pozvati na članak 17. stavak 2. Uredbe 1150/2000 iako joj se može pripisati to što prava nisu utvrđena, to bi imalo štetne posljedice za financijske interese Europske unije.

114. Češka Republika i države članice intervenijenti tvrde da ne bi došlo do takvih štetnih posljedica; ako do naplate carinskog duga nije došlo zbog zakašnjelog utvrđenja carina pripisivog nacionalnim tijelima, tada nisu ispunjeni uvjeti iz članka 17. stavka 2. Uredbe 1150/2000. Dakle, proračun Unije ne bi bio oštećen.

115. Taj argument koji ističu te države članice navodi na zaključak da nije bitno može li se država članica pozvati na članak 17. stavak 2. Uredbe 1150/2000 ako je kasnila s utvrđivanjem i knjiženjem prava jer se u takvoj situaciji država članica ne bi mogla osloboditi svoje obveze da Komisiji stavi na raspolaganje odgovarajući iznos. Stoga se postavlja pitanje zašto bi se državi članici koja je pravo utvrdila kasnije nego što je trebala uopće dopustilo da se pozove na članak 17. stavak 2., ako se već unaprijed zna da uvjeti propisani tom odredbom nisu ispunjeni.

116. Mišljenja sam da bi se prihvaćanjem tumačenja prema kojem se država članica može pozvati na članak 17. stavak 2. čak i ako je zakasnila moglo naštetiti djelotvornosti sustava vlastitih sredstava EU-a jer bi se time dopustila oslobođenja od obveze država članica da pravodobno utvrde i uknjiže prava.

117. Kao dodatni argument protiv tumačenja koje je predložila Komisija, belgijska i nizozemska vlada ističu da naknadne izmjene zakonodavstva EU-a unesene člankom 13. stavkom 2. Uredbe 609/2014, kojim je zamijenjen članak 17. stavak 2. Uredbe 1150/2000[43], idu u prilog stajalištu da se ne može zbog nepravodobnog knjiženja automatski oduzeti državi članici pravo da se pozove na to oslobođenje.

[42] Vidjeti presudu od 8. ožujka 2022., Komisija/Ujedinjena Kraljevina (Borba protiv prijevara umanjenjem vrijednosti) (C-213/19, EU:C:2022:167, t. 381.).

[43] Vidjeti bilješku 15. ovog mišljenja.

118. Ni taj mi argument nije uvjerljiv.

119. Člankom 13. stavkom 2. Uredbe 609/2014 uvedena je dodatna situacija u kojoj se državu članicu može osloboditi njezinih obveza u pogledu vlastitih sredstava. Njime se u bitnom predviđa:

„Države članice također se oslobađaju obveze stavljanja na raspolaganje Komisiji iznosa koji su jednaki pravima utvrđenima u članku 2. ako dokažu da pogreška koju je država članica napravila nakon utvrđivanja tih prava, poput onih koje su dovele do zakašnjelog knjiženja na zasebne račune, nije utjecala na nenaplativost iznosa koji je jednak pravima iz članka 2.” [44].

120. Kao što to proizlazi iz njezina teksta, ta se odredba odnosi na administrativne pogreške počinjene *nakon* pravilnog utvrđivanja prava. Čini se, dakle, da se ta odredba odnosi na situaciju različitu od one u ovom slučaju, u kojoj je u pitanju pravodobnostutvrđivanja.

121. Prema tome, tim argumentom ne dovodi se u pitanje zaključak da se država članica koja je nepravodobno utvrdila i knjižila prava ne može pozivati na članak 17. stavak 2. Uredbe 1150/2000.

122. Dakle, s obzirom na prethodna razmatranja, smatram da je prvi žalbeni razlog osnovan.

C. Drugi žalbeni razlog

123. Drugim žalbenim razlogom Komisija prigovara Općem sudu da je u točkama 94. do 126. pobijane presude pogrešno protumačio članak 2. stavak 1. i članak 17. stavak 1. Uredbe 1150/2000 u vezi s člankom 217. stavkom 1. Carinskog zakonika i člankom 325. UFEU-a, time što je zaključio da je Češka Republika imala pravo čekati OLAF-ovo izvješće o misiji prije poduzimanja radnji radi utvrđivanja i knjiženja prava o kojima je riječ.

124. Prema Komisijinu mišljenju, Češkoj Republici su dokazi priloženi zajedničkom zapisniku bili dostatni da najkasnije do povratka misije utvrdi carinski dug. Budući da nije zatražila dokaze od OLAF-a nakon povratka misije, carinski dug utvrđen je sa zakašnjenjem te su iznosi koji odgovaraju tom dugu nepravodobno knjiženi na račun B.

125. Češka Republika, koju podupiru belgijska, nizozemska i poljska vlada, ističe da je mogla legitimno očekivati da će OLAF poštovati svoje obveze, u skladu s načelom lojalne suradnje predviđenim u članku 4. stavku 3. UEU-a i ne može joj se prigovoriti zbog OLAF-ova kašnjenja. Prema mišljenju te države članice, OLAF je znao da Češka Republika čeka njegovu ocjenu i dostavu dokaza prikupljenih tijekom misije. Stoga se Češkoj Republici ne može prigovoriti to što nije ranije zatražila te dokaze.

126. Prema mojem mišljenju, Opći sud počinio je pogrešku u tumačenju primjenjivog prava time što je smatrao da je u okolnostima ovog slučaja Češka Republika imala pravo pričekati OLAF-ovo izvješće o misiji kako bi utvrdila prava Unije na vlastita sredstva.

127. Kako je Komisija navela, člankom 2. stavkom 1. i člankom 17. stavkom 1. Uredbe 1150/2000 u vezi s člankom 217. stavkom 1. Carinskog zakonika od *država članica* zahtijeva se da što je prije moguće poduzmu sve potrebne mjere kako bi utvrdile prava Unije na vlastita sredstva.

[44] Moje isticanje

128. Prema članku 325. stavku 1. UFEU-a, na koji se Komisija također poziva, *na državama članicama je* da poduzmu potrebne mjere kako bi zajamčile djelotvorno i potpuno ubiranje carina, a time i odgovarajućih iznosa vlastitih sredstava [45].

129. Iz tih odredaba proizlazi da su države članice te koje imaju obvezu utvrditi prava.

130. Sudska praksa Suda potvrđuje takvo stajalište. Tako je Sud smatrao da je „u trenutačnom stanju prava Unije upravljanje sustavom vlastitih sredstava Unije *povjereno državama članicama i da je u njihovoj isključivoj odgovornosti*." [46].

131. Točno je da načelo lojalne suradnje obvezuje države članice i OLAF da međusobno surađuju [47].

132. Međutim, činjenica da, u skladu s relevantnim zakonodavstvom EU-a [48], OLAF mora obavijestiti države članice (i Europski parlament) i sastavljati izvješća te da su takva izvješća prihvatljivi dokazi u državama članicama ne utječe na odgovornosti koje države članice imaju u sustavu vlastitih sredstava Unije.

133. Dakle, ne može Češka Republika činjenicom da joj OLAF nije proslijedio potrebne informacije kako je obećao opravdati to što nije bila proaktivna i zahtijevala te informacije od OLAF-a.

134. To stajalište podupire zakonodavstvo EU-a koje se odnosi na OLAF.

135. Uredbom 1073/1999 propisuje se da „bi trebalo zadržati trenutačnu raspodjelu i ravnotežu odgovornosti između nacionalnih razina i razine [Europske unije]" i da ta uredba „ni na koji način ne umanjuje ovlasti ni odgovornosti država članica za poduzimanje mjera u borbi protiv prijevara koje utječu na financijske interese [Europske unije]" [49].

136. Nadalje, u skladu s člankom 10. stavkom 1. Uredbom 1073/1999, OLAF „može *u bilo koje vrijeme* nadležnim tijelima predmetne države članice proslijediti podatke dobivene tijekom provođenja vanjske istrage." [50].

[45] Vidjeti primjerice presude od 5. lipnja 2018., Kolev i dr. (C-612/15, EU:C:2018:392, t. 51. i 52.) i od 8. ožujka 2022., Komisija/Ujedinjena Kraljevina (Borba protiv prijevara umanjenjem vrijednosti) (C-213/19, EU:C:2022:167, t. 346. i 359.).

[46] Presuda od 8. ožujka 2022., Komisija/Ujedinjena Kraljevina (Borba protiv prijevara umanjenjem vrijednosti) (C-213/19, EU:C:2022:167, t. 345.). Moje isticanje.

[47] U skladu sa sudskom praksom, članak 17. stavak 1. Uredbe 1150/2000 poseban je izraz načela lojalne suradnje propisanog u članku 4. stavku 3. UEU-a. Vidjeti presude od 5. listopada 2006., Komisija/Njemačka (C-105/02, EU:C:2006:637, t. 87.) i od 5. listopada 2006., Komisija/Belgija (C-377/03, EU:C:2006:638, t. 93.). Isto vrijedi i za članak 325. stavak 3. UFEU-a u kojem se navodi da države članice „koordiniraju svoje djelovanje usmjereno na zaštitu financijskih interesa Unije od prijevara, pri čemu uz pomoć Komisije organiziraju blisku i redovitu suradnju među nadležnim tijelima.". Vidjeti presudu od 8. ožujka 2022., Komisija/Ujedinjena Kraljevina (Borba protiv prijevara umanjenjem vrijednosti) (C-213/19, EU:C:2022:167, t. 261.).

[48] Vidjeti u tom pogledu članke 20. i 21. Uredbe Vijeća (EZ) br. 515/97 od 13. ožujka 1997. o uzajamnoj pomoći upravnih tijela država članica i o suradnji potonjih s Komisijom radi osiguravanja pravilne primjene propisa o carinskim i poljoprivrednim pitanjima (SL 1997., L 82, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 2., svezak 13., str. 163.); članak 9. i uvodne izjave 13. i 16. Uredbe (EZ) br. 1073/1999 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. svibnja 1999. o istragama koje vodi Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) (SL 1999., L 136, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 1., svezak 2., str. 100.). Potonja uredba poslije je zamijenjena Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. rujna 2013. o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) (SL 2013., L 248, str. 1. i ispravak SL 2020., L 426, str. 97.).

[49] Uvodne izjave 3. i 21. Uredbe 1073/1999. Slični izrazi nalaze se u uvodnim izjavama 2. odnosno 49. Uredbe 883/2013. Vidjeti također uvodnu izjavu 2. Odluke 1999/352, u kojoj se podsjeća na to da treba „[zadržati] trenutačnu raspodjelu i ravnotežu odgovornosti između nacionalne razine i razine [Unije]".

[50] Moje isticanje. Vidjeti također uvodnu izjavu 15. Uredbe 1073/1999. Sličan tekst javlja se u članku 12. stavku 1. odnosno uvodnoj izjavi 35. Uredbe 883/2013.

137. Isto tako, u članku 21. stavku 3. Uredbe 515/97 navodi se da informacije dobivene u okviru misija OLAF prosljeđuje tijelima država članica „ako one to zatraže”.

138. Sve prethodno navedeno ide u prilog tumačenju prema kojem se kašnjenje države članice ne može opravdati ako je pasivno čekala da joj OLAF proslijedi informacije.

139. To je stajalište potkrijepljeno sudskom praksom. U presudi Komisija/Ujedinjena Kraljevina[51], koja se odnosi na carinske prijevare u vezi s tekstilnim proizvodima i obućom podrijetlom iz Kine, Sud je presudio da je Ujedinjena Kraljevina povrijedila, među ostalim, svoje obveze koje ima na temelju prava Unije o vlastitim sredstvima da Komisiji stavi na raspolaganje TVS. Prema mišljenju Suda, budući da je primjena carinskog prava Unije na državama članicama, koje su jedine za nju odgovorne, Ujedinjena Kraljevina bila je dužna provesti odgovarajuće mjere kako bi pravilno utvrdila te vrijednosti i stoga se nije mogla okoristiti vlastitim nedjelovanjem kako bi opravdala to što nije stavila na raspolaganje vlastita sredstva. Informacije koje je OLAF dostavio mogle su u najboljem slučaju biti dodatni alat, ali nisu zamijenile informacije koje države članice moraju pribaviti[52].

140. To me dovodi do zaključka da, u posebnim okolnostima ovog slučaja, Češka Republika ne može opravdati svoje zakašnjenje u utvrđivanju i knjiženju prava na vlastita sredstva tvrdnjom da je čekala OLAF-ovo izvješće o misiji prije nego što je poduzela mjere potrebne za utvrđivanje prava koje Baide duguje.

141. Valja podsjetiti na to da prema slijedu događaja izloženom u točkama 26. do 44. ovog mišljenja:

– Češka Republika je 2006. usvojila profil rizičnosti, tako da je bila svjesna da postoji sumnja u prijevaru u vezi s antidampinškim pristojbama EU-a;

– misija iz studenoga 2007. potvrdila je postojanje carinske prijevare te su, kao što to proizlazi iz zajedničkog izvješća, češka tijela tijekom te misije obaviještena o dokumentima kojima se dokazuje da je Baide izbjegavao antidampinške pristojbe EU-a za višekratan uvoz džepnih upaljača;

– Češka Republika čekala je primitak OLAF-ova izvješća o misiji u srpnju 2008. i verziju na češkom jeziku u kolovozu 2008. Kao što je to Češka Republika potvrdila na raspravi, nije pokušala od OLAF-a ranije pribaviti dokumente. Češka Republika nije ništa učinila jer je OLAF obećao da će poslati informacije;

– Češka Republika počela je poduzimati radnje tek u kolovozu 2008., to jest otprilike devet mjeseci nakon misije u studenome 2007.;

– Češka Republika utvrdila je i knjižila prava Europske unije na vlastita sredstva tek u rujnu 2008., to jest gotovo deset mjeseci nakon misije u studenome 2007.

[51] Vidjeti presudu od 8. ožujka 2022., Komisija/Ujedinjena Kraljevina (Borba protiv prijevara umanjenjem vrijednosti) (C-213/19, EU:C:2022:167, osobito t. 404. i 533.).

[52] Vidjeti presudu od 8. ožujka 2022., Komisija/Ujedinjena Kraljevina (Borba protiv prijevara umanjenjem vrijednosti) (C-213/19, EU:C:2022:167, osobito t. 374., 377., 378. i 392. do 394.). Vidjeti također točku 322. te presude u kojoj je Sud presudio da „mjerama carinskih provjera poduzetih na razini Unije nastoji se, doduše, poduprijeti države članice, ali njima se ne mogu zamijeniti kontrolne mjere radi djelotvorne zaštite financijskih interesa Unije koja je na njima.”.

142. U tim okolnostima ne čini mi se objektivno razumnim da država članica čeka najmanje devet mjeseci nakon što je dobila potvrdu da je počinjena prijevara.

143. Tako je Češka Republika nepravodobno utvrdila i knjižila prava na vlastita sredstva Unije samo zato što je pasivno čekala da joj OLAF dostavi informacije.

144. Time se ne opravdava činjenica da OLAF nije proslijedio obećane informacije. Mogu se složiti s argumentima belgijske vlade da se službama Komisije, poput OLAF-a, ne bi trebalo dopustiti da budu nemarne u izvršavanju svojih dužnosti.

145. Međutim, OLAF-ova povreda njegovih obveza ne oslobađa državu članicu njezine vlastite obveze da učini sve što je potrebno za pravodobno utvrđivanje i knjiženje prava na vlastita sredstva EU-a.

146. Suprotno onomu što tvrdi Češka Republika, obveze koje je preuzeo OLAF nisu relevantne jer ne zamjenjuju odgovornosti država članica da učine sve što je moguće.

147. Dakle, s obzirom na prethodna razmatranja, smatram da je drugi žalbeni razlog osnovan.

IV. Posljedice

148. Prvi i drugi žalbeni razlog su, prema mojem mišljenju, osnovani. Slijedom toga, valja ukinuti točku 1. izreke pobijane presude.

149. U skladu s drugom rečenicom prvog stavka članka 61. Statuta Suda Europske unije, Sud u slučaju ukidanja odluke Općeg suda može sam konačno odlučiti o sporu ako stanje postupka to dopušta. Smatram da je to ovdje slučaj.

150. Iz moje analize prvog žalbenog razloga proizlazi da se država članica ne može pozivati na članak 17. stavak 2. Uredbe 1150/2000 ako nepravodobno utvrdi i knjiži prava. Iz moje analize drugog žalbenog razloga također proizlazi da je u posebnim okolnostima ovog slučaja Češka Republika nepravodobno utvrdila i knjižila prava o kojima je riječ. Tako se Češka Republika ne može pozivati na članak 17. stavak 2. Uredbe 1150/2000 s ciljem da je se oslobodi njezine obveze da Komisiji stavi na raspolaganje sporne iznose te ih je morala knjižiti na Komisijin račun. Stoga je postojala valjana pravna osnova za plaćanje i u ovom slučaju ne postoji Unijino stjecanje bez osnove. Dakle, predlažem Sudu da odbije tužbu zbog Unijina stjecanja bez osnove koju je Češka Republika podnijela Općem sudu.

V. Troškovi

151. U skladu s člankom 184. stavkom 2. Poslovnika Suda, kad je žalba osnovana i Sud sam konačno odluči o sporu, Sud odlučuje o troškovima.

152. U skladu s člankom 138. stavkom 1. Poslovnika, koji se na temelju njegova članka 184. stavka 1. primjenjuje na žalbeni postupak, stranka koja ne uspije u postupku dužna je, na zahtjev protivne stranke, snositi troškove. Budući da je Komisija zahtijevala da Češka Republika snosi troškove i da potonja nije uspjela u postupku, Češkoj Republici treba naložiti snošenje vlastitih troškova i troškova Komisije u prvostupanjskom i u žalbenom postupku.

153. Usto, članak 140. stavak 1. Poslovnika Suda, koji se na temelju članka 184. stavka 1. tog poslovnika primjenjuje na žalbeni postupak, određuje da države članice koje su intervenirale u postupak snose vlastite troškove. Stoga Kraljevini Belgiji i Republici Poljskoj valja naložiti snošenje vlastitih troškova u vezi s prvostupanjskim i žalbenim postupkom, a Kraljevini Nizozemskoj snošenje vlastitih troškova u žalbenom postupku.

VI. Zaključak

154. S obzirom na navedeno predlažem Sudu da:

– utvrdi da su prvi i drugi žalbeni razlog osnovani;

– ukine točku 1. izreke presude Općeg suda od 11. svibnja 2022., Češka Republika/Komisija (T-151/20, EU:T:2022:281);

– odbije tužbu zbog Unijina stjecanja bez osnove koju je Češka Republika podnijela Općem sudu;

– naloži Češkoj Republici snošenje troškova koji su Europskoj komisiji nastali u prvostupanjskom i u žalbenom postupku;

– naloži Kraljevini Belgiji i Republici Poljskoj snošenje vlastitih troškova u vezi s prvostupanjskim i žalbenim postupkom te Kraljevini Nizozemskoj snošenje vlastitih troškova u žalbenom postupku.